

column

Katinka Slump

Leerplichtwet

De Leerplichtwet is een verouderde wet en is nodig aan vervanging toe. De wet dateert uit 1969. In die tijd bestonden er nog geen computers en hadden scholen het monopolie op het onderwijs; er was immers nog geen internet. En digitaal onderwijs, ook wel afstandsonderwijs genoemd, was toen nog ondenkbaar. Nu kunnen kinderen niet zonder hun laptop of computer. Een gemist college wordt op zondagochtend in bed, via internet, ingehaald. Opdrachten moeten vaak digitaal worden ingeleverd en studieprogramma's worden vice versa aangeleverd. Er is een wereld open gegaan! Scholen juichen dat toe. Internationale uitwisseling van scholieren en studenten staat in hoog aanzien. Een jaartje highschool in Amerika, niet zelden onder het niveau van de leerling, 'strekt later tot aanbeveling'. Onze kinderen en hun vrienden vliegen uit voor een stage in verre landen die wij, ouders, waarschijnlijk nooit zullen bezoeken.

En dan is daar de uitspraak van een strafrechter in Den Bosch, op 24 januari 2011. Een gezin met twee jonge kinderen gaat drie maanden op wereldreis. Een initiatief dat bij velen van ons het bloed sneller doet stromen. Immers, wij stammen af van zeevaarders en ontdekkingsreizigers. Wat een uitgelezen kans voor deze kinderen om onder de vleugels van hun ouders grenzen te overschrijden en nieuwe werelddelen te verkennen. Om overtreding van de Leerplichtwet te voorkomen, stonden de kinderen niet meer op school ingeschreven en waren zij tevens uitgeschreven uit de gemeentelijke basisadministratie (GBA). Het bleek niet genoeg voor de leerplichtambtenaar

en hij maakte proces-verbaal op. Hij vond gehoor bij de strafrechter, die vond dat de kinderen de drie maanden ten onrechte hadden verzuimd van school, nu de ouders nog in Nederland stonden ingeschreven. Voor deze rechter maakt het niet uit dat de kinderen in die maanden geen leerachterstand hadden opgelopen doordat zij onderwijs volgden bij de Wereldschool. Het gaat er bij de Leerplichtwet immers niet om of je wat leert, maar of je dagelijks een school bezoekt.

Ook een andere ouder schreef zijn dochter, Laura Dekker, uit bij haar school en bij de gemeente waar zij woonde. Een beroemd meisje dat op haar zeiljacht Guppy de wereld rondreist. Op de dag voor de hierboven genoemde uitspraak in Den Bosch, schrijft zij op haar weblog: 'Verder heb ik vandaag weer wat schoolwerk

Het gaat er bij de Leerplichtwet immers niet om of je wat leert

zitten maken in de kuip met een prachtig uitzicht, waar ik niet heel erg van kon genieten omdat ik in mijn boeken moest kijken. Dat uitzicht was een stuk minder. Maar toen ik klaar was kon ik wel met een voldaan gevoel van het uitzicht genieten. Ja, ik doe op zondag ook schoolwerk, dat komt eigenlijk meer omdat ik meestal niet weet welke dag het is. Het maakt ook niet zoveel uit hier. Laura volgt ook onderwijs bij de Wereldschool. 'De rechtbank acht voldoende aannemelijk gemaakt dat de

jeugdige via de Wereldschool onderwijs zal volgen. Daarmee is een onmiddellijke bedreiging van de cognitieve ontwikkeling voldoende afgewend', aldus de familierechter van de rechtbank Middelburg op 27 juli 2010. De familiekamer van de rechtbank beslist vervolgens: 'Gelet op het voorgaande wijst de rechtbank het verzoek van de Raad tot verlenging van de ondertoezichtstelling af. Met deze beslissing ligt de verantwoordelijkheid voor de jeugdige weer waar deze hoort, namelijk bij de ouders. Het is de verantwoordelijkheid van de ouders om de jeugdige de zeilreis wel of niet te laten maken'.

Twee zaken van deze tijd. Twee uitspraken van verschillende rechters die bol staan van principiële dilemma's. Zal het zo zijn dat de ene rechter Laura in staat stelt om op reis te gaan en de andere rechter haar een straf oplegt omdat zij in die maanden geen school heeft bezocht? Een beeld blijft mij achtervolgen. Ik sta op de kade, te midden van een mensenmassa, te wachten op een zeilschip. Vooraan staat de burgemeester. Enthousiaste, vrolijke trotse medelanders die hulde willen brengen aan een dapper Nederlands meisje dat onze varende natie weer op de kaart wist te zetten. Als 'Guppy' zichtbaar wordt bij de havenmond dringt een man zich naar voren. In zijn hand heeft hij een brief voor schipper Laura. De man heeft een zorgelijke frons tussen zijn wenkbrauwen. Hij heeft de uitspraak van de strafrechter uit Den Bosch grondig bestudeerd en doet nu zijn werk: hij wil met spoed proces verbaal op maken... Het is de leerplichtambtenaar die moet zorgen voor de handhaving van de Leerplichtwet uit 1969.

Katinka Slump is advocaat onderwijsrecht, werkzaam bij de stichting Juridische Dienstverlening Onderwijs (Judion), en lid van diverse werkgroepen van de Nederlandse Vereniging Onderwijs Recht (NVOR). De komende tijd beschrijft zij voor Balans Magazine diverse voorvallen uit haar praktijk. Katinka Slump is getrouwd met een kinderarts en moeder van vijf kinderen, waarvan de twee jongsten een tweeling.